

Bondepige skrev verdensberømt slægtsbog

Af Kristen Kr. Ingvorsen

I Historisk samfunds årbog 1967 fandtes en ret stor artikel: „Jens Henriksens fortællinger fra barndom og ungdom“, nedskrevet af hans datter Karen Kirstine Henriksen, om hvem nedenstående lille artikel handler. Hun var født 1.-3.-1880 i Simmendrup og døde ugift 7.-12.-1942 i København, hvor hun var ansat ved telefonvæsenet. Hun udgav tre slægtsbøger: „Christen Jensen, Vindt mølle, og hans efterkommere“, 1920, „Rasmus Hansen, Ørslev, og hans efterkommere“, 1925, og „Henric Enevoldsen og hans efterkommere“, 1934.

Det var en datter af gdr. Jens Henriksen, Simmendrup, Karen Kirstine, der i en tidlig alder begyndte at skrive slægtshistorie. Først sin moders, fra Vindt mølle ved Viborg, og derefter sin faders, der stammede fra Haslev. Hun var en tid telefondame i Fakse og kom derfra ind på hovedcentralen i København, hvor hun havde let adgang til hovedarkiverne, først og fremmest Rigs- og Landsarkivet. Det var i 1925, at hun for egen regning udsendte „Rasmus Hansen, Ørslev, og hans Efterkommere“, der allerede året efter kunne spores til en halv snes forskellige lande. Bogen blev desværre trykt i et så ringe antal, at den ikke nåede ret langt uden for familien og dens nærmeste vennekreds. Heldigvis skulle bogtrykkeren aflevere et par eksemplarer til Det kgl. Bibliotek, og disse to eksemplarer har mangfoldige slægtsforskere måttet slide på nu i 45 år. Igennem bibliotekerne landet over kan de udlånes til hvem som helst og bliver det stadig. Det ville være en kolossal lettelse at få den genudsendt ved affotografering, som det sker med mange vigtige håndbøger nu om stunder, men skulle det ske, bør der forinden foretages en tilføjelse af fornavnene til person-

Kristen Kr. Ingvorsen

registret. Den, som leder efter en person med de almindelige navne som Hansen, Nielsen, Petersen, Christensen, Larsen o. lign., udsættes for et stort arbejde. Der er over hundrede med navnet Hansen, og man kan risikere at blade bogen igennem utallige gange, før man finder f. eks. Jens Hansen. Her kan en slægtsinteresseret pensionist udføre et værdifuldt arbejde, der ikke kræver nogen videre indsigt. Til hverdagsbrug er det forfærdelig irriterende ikke straks at kunne slå op på det rigtige navn, men til gengæld har bogen den store fordel, at forfatterinden har medtaget et stort antal afskrifter fra skifteprotokollerne, et uhyre værdifuldt kulturhistorisk illæg.

Bogen vakte hurtigt opmærksomhed, endog i den grad, at den senere rigsarkivar, nu afd. Svend Aakjær, satte sig hen og skrev en anmeldelse i „Fortid og Nutid“, hvoraf følgende skal citeres:

„Denne stamtavle opruller for os folk i alle mulige livsstillinger, lige fra hovedgårdsejere, præsidenter for Højesteret, professorer og kommandører af Dannebrog og til husmænd, fabriksarbejdere og høkere. Af de 2888 familier og personer i lige linie fødtes 2 på Falster, 2 på Lolland, 12 på Fyn, 145 i Jylland, 3 i Skåne, 2 i Norge, 2 i Finland, 2 i Paris, 7 i Rusland, 89 i USA, 2 på St. Jan, 12 i Canada, 1 i Siam, 1 i Afrika og resten på Sjælland, heraf 347 i København. Det er et overordentligt broget billede af det danske folk“.

Nu er der forløbet over en menneskealder, så det tør nok antages, at de op mod 3000 er blevet forøget med adskillige tusinder spredt over det meste af kloden.

Kirstine Henriksen havde let ved at finde tilbage til stamfaderen, Rasmus Hansen i Ørslev, hendes tiptipoldefar. Bedstefaderen, gmd. og sognefoged Henrik Jensen, og navnlig bedstemoderen, Karen Frederiksdatter i Haslev, havde grundig indsigt i familieforholdene. Karen Frederiksdatter var datter af Frederik Jacobsen i Ørslev, gårdfæster, forpagter på Giesegård, og gift med bondefogedens datter Ane Larsdatter fra Skuderløse, en efterkommer af Svend Gønge. Det

Bondepige skrev verdensberømt slægtsbog*Karen Kirstine Henriksen*

summende i Kirstine Henriksens hjem med familiehistorier. Men hendes besvær med at finde efterkommere op til udgivelsesdatoen har været enormt. Oplysninger, hun ikke kunne finde i arkiverne, skrev hun ud til familierne efter, og hun vedlagde frankeret svarkonvolut. De mest stædige, og de var ikke få, tog hun resolut og rejste ud til, hvor de så end boede. Derved opnåede hun som regel at komme hjem med adskilligt flere oplysninger, end hun havde bedt om, og dette er forklaringen på, hvorledes det var muligt for hende at føre bogen frem til dato, da det som bekendt ikke var tilladt at afskrive kirkebøger, før de var 50 år gamle.

Kirstine Henriksen var helt fra sine skoledage i besiddelse af en fantastisk energi. Som ung lånte hun sin faders ponykøretøj og tog til Haslev til gymnastik og foredragsmøder. Hun kom ret tidligt ind ved

Kristen Kr. Ingvorsen

telefonvæsenet og blev ved denne beskæftigelse hele sit liv. Søsteren, Laura Henriksen, har fortalt, at hun afslog forfremmelser for ikke at blive afskåret fra de normale åbningstider på arkiverne i København. Hun sled sig simpelt hen op, fortæller søsteren. Hun var født 1880 og døde ugift i 1942 efter en lang og svær sygdom.